

Европейският съд за правата на човека в Страсбург тази седмица [излезе с решение по важен казус](#) ,
засягащ разкриването на сътрудниците на тоталитарните комунистически служби в България.

Той отхвърли жалба, подадена от Хараламби Анчев – вицепремиер и министър на правосъдието в служебния кабинет на Софийски (1997), срещу решението на Комисията по досиетата, с което през 2008 г. той е разкрит като агент на Шесто управление на ДС за борба с идеологическата диверсия.

Според Анчев Комисията е взела решението да огласи сътрудничеството му без предварителен анализ дали той действително е сътрудничил ([досието му е прочистено – виж повече за него – ТУК](#)).

Комисията по досиетата действа законно

Европейският съд за правата на човека обаче е приел, че Комисията е действала напълно законно, а процесът по проверка е съпроводен от много предпазващи процедури.

Съдът в Страсбург е категоричен, че осветяването на агентите на бившите тайни служби е „необходимо в едно демократично общество“ и „има за цел подобряване на

прозрачността на публичния живот и допринася за увеличаване на доверието в институциите на страната след падането на комунистическия режим”.

Добър урок на българското „правосъдие“

Със своето решение Европейският съд за правата на човека дава добър урок на българското правосъдие и по-точно на Върховния административен съд (ВАС) в България.

През последните няколко години, когато ВАС се оглавяваше от Георги Колев, някои състави на административния съд взеха твърде противоречиви на дотогавашната съдебна практика решения по жалби на лица, чиято принадлежност към тоталитарните служби е разкрила Комисията.

Оказа се дори абсурда, че съдебни състави, които от 2007 г., когато започва дейността на Комисията, са се произнасяли многократно в правилността на действията на независимия държавен орган, натоварен с разкриването на досиетата, изведнъж нарушиха собствената си практика.

Началото на съдебния саботаж срещу закона за досиетата

Това стана в края на 2013 г., след 6 години дейност на Комисията по досиетата, разкрила над 7000 сътрудници и след близо 100 съдебни решения, в които различни съдебни състави във ВАС са се произнесли в ползва на обявяването.

Тогава изведнъж по две дела ВАС нарушава собствената си съдебна практика. В тези два случая ВАС прие, че наличието на картони за лицата в картотеката и регистрите не са достатъчни доказателства за обявяването на принадлежност и се произнася, че Комисията по досиетата трябва да събира допълнителни доказателства за дейността на сътрудниците.

Нещо, което законодателят (Народното събрание) изобщо не е предвидил и вменил на Комисията в закона за досиетата от 2006 г.

А напротив парламентът при рядко срещат по този проблем консенсус (БСП, ДСП, НДСВ и опозицията в лицето на тогавашната Синя коалиция) много точно е посочил, че принадлежност към тоталитарните служби се обявява при наличие на картон в картотеката и вписване в регистрите на ДС или разузнавателните служби на БНА.

ВАС участва и в атаката срещу Комисията чрез Конституционния съд

Нещо повече, само година по-рано, през 2012 г., [Конституционният съд \(КС\) с пълно единодушие от 12 съдийски гласа прие](#)

,
че точно тези доказателства (картон и вписване в регистъра) са основание за обявяване на принадлежност.

Сезирането на КС стана не без участието на състав на ВАС (до дело на [Стоян Сталев](#) , министър на външните работи в служебния кабинет Софийански и колега на Анчев в него, б.а.), който поиска Конституционният съд да обяви за противоконституционни точно тези разпоредби от закона за досиетата, които се отнасят до необходимите доказателства за обявяването на принадлежност на комунистическите сътрудници.

(Не)случайно съвпадение: Когато БСП се връща на власт

Началото на противоречивата практика във ВАС в края на 2013 г. обаче не беше случайна. Тя съвпадна с идването на управлението на БСП (в коалиция с ДПС) и кабинета Орешарски, когато за първи път от „Позитано“ 20 се отметнаха от гласувания от тях закон за досиетата през 2006 г. и подеха атаки за закриването на Комисията.

Написано от Христо Христов
Събота, 13 Януари 2018 17:11

Допускането на противоречивата практика във ВАС по дела на обявени сътрудници всъщност се вписа в опитите на бившите комунисти по всякакъв начин, включително и по съдебен, да блокират дейността на Комисията по досиетата и това беше една от многобройните атаки срещу процеса на осветяване на цялата агентурна мрежа на ДС и разузнавателните служби на БНА в политиката, управлението на страната, в съдебната, законодателната власти, в местната власт, в медиите, икономиката и още куп обществени сектори.

В резултат на противоречивата практика по досиетата Общото събрание на ВАС беше сезирано от тогавашния национален омбудсман Константин Пенчев тази практика да бъде уеднаквена.

През март 2015 г. след година и половина протакане [Общото събрание на ВАС отклони искането в нарушение на Конституцията и отказа да се произнесе](#)

,
оставайки възможността с различен аршин да се „мери“ по идентични дела срещу решения на Комисията и създадената от съда аномалия да продължи да съществува в опита да се саботира прилагането на закона за досиетата и процеса на обявяване на сътрудниците на тоталитарните служби от Комисията по досиетата.

Значението на решението на съда в Страсбург

Затова решението на Европейския съд за правата на човека в Страсбург е от изключително значение на процеса на осветяването на сътрудниците в България въпреки политическата, съдебната и задкулисна съпротива срещу Комисията по досиетата през последните 5 години.

Европейският съд в Страсбург на практика потвърждава не само необходимостта от продължаване на процеса на осветяване на сътрудниците, неговото голямо значение за обществото, но и напълно законните действия на Комисията по досиетата.

Урока, който съдът в Страсбург даде на българското „правосъдие“ за разкриването на агентите на

Написано от Христо Христов
Събота, 13 Януари 2018 17:11

За разликата от българското „правосъдие“, което си „затвори“ очите напълно конюнктурно и допусна да бъде използвано от противниците на отварянето на досиетата в непочтените удари под кръста срещу Комисията по досиетата.